

Křičte dál a užívejte těchto smělých projevů svobody, dokud můžete

- CZ24 News | 20. ledna 2023

Text starý 300 let by mohl být historickým artefaktem, ale je spíše aktuální výzvou, ve které není ani slovo mimo mísu. Navíc přináší zajímavé postřehy z antického Říma.

Catovy dopisy je soubor esejů, které napsali dva angličtí novináři na počátku 18. století. Eseje se staly velmi populární v Americe a inspirovaly americké osadníky k vyhlášení nezávislosti. Esej číslo 15 hovoří o svobodě slova:

Výběr, překlad, zkrácení, mezititulky autor.

Bez svobody slova nemůže existovat taková věc jako moudrost. Je to právo každého člověka, pokud tím neomezuje a nekontroluje právo druhého; to je jediné omezení, které by mělo znát.

Když člověk není ani pánem svého jazyka

Toto svaté privilegium je natolik podstatné pro svobodnou vládu, že ochrana majetku a svoboda slova jdou vždy ruku v ruce. V těch ubohých zemích, kde člověk není pánem ani svého jazyka, může stěžít vlastnit něco jiného. Kdo chce zničit svobodný národ, musí začít se svobodou slova, největší hrozbou pro veřejné zrádce.

Toto tajemství bylo tak dobře známo na dvoře krále Karla I., že jeho proradné ministerstvo vydalo nařízení, kterým zakazovalo mluvit lidem o parlamentu.

Pozn. autora: Karel I. vládl na počátku 17. století v Anglii. Věřil ve své boží právo vládnout podle svého a tehdejší parlament neuznával.

Pouze zkažená vláda se bojí

Mělo by být ambicí všech upřímných vlád, aby byly jejich činy otevřeně zkoumány a veřejně posuzovány. Pouze zkažené vlády se hrozí toho, co se o nich říká.

Pocit viny se bojí svobody slova, která ji vytáhne ze skryté díry a vystaví její zkaženost na denní světlo. Valerius a další ctnostní vládcí římské říše se neměli proč bát svobody slova. Když byl Valerius obviněn na základě slabých důkazů z nepravostí, neobvinil lidi, kteří chtěli vyšetřit jeho jednání, i když byl prvním ministrem Říma. Dokázal svoji nevinu v diskuzi a získal tím takovou popularitu, že mu dali přezdívku „Lid“.

Povoleny pouze lichotky

Svoboda projevu je velkým pilířem svobody, společně vzkvétají a umírají. Je postrachem zrádců a diktátorů a obraným valem proti nim. Produkuje vynikající spisovatele a povzbuzuje muže tvořivé mysli. Tacitus nám říká, že Řím vychoval mnoho velkých autorů, kteří všichni psali stejně odvážně a výmluvně. Když byl ale zotročen, velké duše zmizely. Mysl lidí, která byla zastrašena nespravedlivou mocí, degenerovala pod tíhou podlých metod útlaku. Podlézavost a slepá podřízenost se staly jediným prostředkem k povýšení a vlastně i přežití. Lidé se neodvažovali otevřít ústa, pouze lichotili.

Pozn. autora: Publius Tacitus byl jedním z největších antických dějepisců. Žil v prvním století našeho

letopočtu.

Sám senát byl zlomen

Plinius mladší vypožadoval, že hrůzná tyranie způsobila, že senát, sám velký římský senát, se stal pošetilým a hloupým. Ve výsledku, říká Plinius mladší, byl náš charakter a duch zlomen, ochromen a navěky utopen.

Všichni ministři, kteří byli despoty nebo se jimi chtěli stát, si hlasitě stěžovali na svobodu slova a tisku a vždy ji omezovali nebo se o to snažili. Tím vším dávali najevo, jak moc je pravda znepokojuje a jak moc je jejich nepřítelem.

Tacitus dále uvádí, že se můžeme podívat nad hloupostí těch státníků, kteří doufají, že hrůzami své moci zahladí vzpomínku na své činy. Žádná vláda, která vládla tvrdou rukou, tím nikdy nezískala nic jiného než hanbu pro sebe a slávu pro ty, kteří pod ní trpěli.

Křičte, dokud můžete

Římský konzul Lentulus Marcellinus proto řekl davu, který pochvalně křičel, když si konzul stěžoval na přebujelou moc jednoho z členů prvního triumvirátu, Pompeia Velikého:

Křičte dál, lidé, křičte dál a užívejte těchto smělých projevů svobody, dokud můžete, neboť nevím, jak dlouho vám budou povoleny.

Zdroje:

(1) [Catovy dopisy](#)

[ZDROJ](#)